

Raadsvoorstel gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Velsen

**gemeente
beverwijk**

gemeente Heemskerk

**GEMEENTE
VELSEN**

Onderwerp: Risicoverevening jeugdzorg

Datum raadsvergadering		Portefeuillehouder(s)	
Registratienummer		mw. A.V. Baerveldt	
Datum IJmond-commissie	17 februari 2015	mw. C.G van Weel-Niesten	
Raadsbesluit nr.		dhr. C.M. Beentjes	

Voorgesteld besluit

1. Voor 2015 en 2016 te kiezen voor een vereveningsmodel waarbij er sprake is van een eigen risico als percentage van het verschil tussen budgetten en de geraamde kosten per gemeente;
2. In te stemmen met een percentage eigen risico van 30 % voor 2015 en 2016;
3. De verevening toe te passen nadat de mogelijkheden van compensatie op landelijk niveau zijn benut;
4. Ten behoeve van de uitvoering van dit besluit een 'regeling zonder meer' aan te gaan tussen de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk;

Eerdere besluiten

- Kadernotitie transitie jeugdzorg IJmondgemeenten;
- Beleidsplan Jeugdhulp IJmondgemeenten 2014-2018.

Motivering van het besluit

De uitvoering van de jeugdzorg via de gemeenten gaat op 1 januari 2015 van start. Via het gemeentefonds is aan de gemeenten budget verstrekt. Het blijkt dat er grote verschillen kunnen ontstaan tussen de uitgaven en het budget per individuele gemeente. Tegelijkertijd bestaat de verwachting dat in regionaal verband de budgetten voor een groot deel toereikend kunnen zijn. Om de risico's die zich voor kunnen doen te mitigeren willen de IJmond gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk¹ komen tot een vorm van verevening.

Het risico dat de contracten met aanbidders afgesloten moesten worden op basis van een onzeker financieel beeld is onderkend bij de collegebesluiten voor de gunning. Het Ondersteunings Team Decentralisaties (OTD) onderkende toentertijd de risico's en ondersteunde de gemaakte aannames voor de budgetten. In de besluitvorming over de gunning van de colleges voor 2 jaar (2015 en 2016) is betrokken, dat er een onderzoek zou komen naar de toepassing van risicoverevening. Doel van de verevening is om risico's te spreiden gezien de ongewisse cijfers binnen de afspraak voor de zachte landing in 2015.

Ook andere regio's (zoals 13 Zeeuwse gemeenten, 7 Midden-Limburgse gemeenten, 9 gemeenten rondom Nijmegen) kiezen voor verevening. Daarbij kiezen vele regio's overigens ook voor totale verevening zonder vereveningspercentage en bonus-malus of eigen risico-systematiek.

Solidariteit is een belangrijke reden om te kiezen voor verevening. Er wordt door de gemeenten in sterke mate beleefd dat het traject, om te komen tot een goede uitvoering van de jeugdzorg in 2015 en

¹ De gemeente Uitgeest richt zich op samenwerking met de gemeenten Castricum, Limmen en Akersloot.

verder, een traject is waar gemeenten in regionaal verband verantwoordelijk voor zijn. Samenwerking tussen de gemeenten maar ook met alle andere partijen is meer dan noodzakelijk.

Vanuit die insteek is het transitietraject jeugdzorg dan ook doorlopen. De gemeenten hebben in de voorbereiding van de afspraken met zorgaanbieders samengewerkt, en hebben in samenwerking het inkooptraject vorm gegeven. Ook met betrekking tot de uitvoering is er veel overleg zodat er op een zo eenduidig mogelijke wijze vorm wordt gegeven aan de uitvoering.

De uiteindelijke contracten met de zorgaanbieders gelden per individuele gemeente.

Belangrijke inhoudelijke argumenten² om te kiezen voor een vorm van verevening zijn de volgende:

- Zowel aan de inkomstenkant (budgetten) als aan de uitgavenkant (offerten/contracten) zijn er voorlopig veel onzekerheden, die nauwelijks door de afzonderlijke gemeenten zelf te beïnvloeden zijn. Dat pleit voor het kiezen voor risicoverevening.
- Bij onverwacht grote tekorten in één van de drie gemeenten, kunnen er niet alleen financiële problemen ontstaan in die gemeenten, maar ook bij zorgverleners die voor alle drie de gemeenten werken. Op middellange termijn is dit een risico voor de continuïteit van zorg, waar alle drie gemeenten last van kunnen krijgen.
- Voor 2015 is het doel de zachte landing te realiseren. Het totale jeugdbudget biedt hiervoor een beter uitgangspunt dan de afzonderlijke budgetten van gemeenten. De uiteindelijke effecten daarvan zullen pas in de loop van 2016 duidelijk worden.
- Overschotten en tekorten kunnen per jaar anders verdeeld zijn over de drie gemeenten. Waar een gemeente dit jaar een overschot heeft van enkele tonnen kan dit een volgend jaar een tekort zijn van enkele tonnen. Bijvoorbeeld omdat de verdeelsystematiek die het rijk hanteert voor 2016 weer wordt aangepast (gewicht historische kosten wordt ingeperkt) of omdat een gemeente enkele probleemgezinnen heeft die intensieve zorg voor meerdere personen nodig hebben. Dit pleit ervoor om meerjarige afspraken te maken met elkaar. Mogelijk kunnen tekorten en overschotten tegen elkaar wegvallen. Vandaar dat dit voorstel de jaren 2015 en 2016 betreft. De solidariteit die wordt gekozen is naar voorkeur niet onbeperkt: wanneer een deel van de kosten voor rekening van de individuele gemeente blijft, dan is er een prikkel om als (individuele) gemeente de kosten zoveel mogelijk te beperken.
- De individuele gemeenten kunnen slechts beperkt sturen op de kosten van toegang. Het is wel van belang dat gestuurd wordt op het gebruik maken van de jeugdzorg in 0^e en 1^e lijn. Preventie is daarvoor van groot belang.
- Preventie kan worden gestimuleerd door het werken met een 'eigen risico per gemeente'.

Toelichting op de inhoudelijke argumenten:

Bij het contracteren is er noodgedwongen een besluit genomen terwijl er geen aansluiting was tussen de offertes van de aanbieders en de budgetten die via het rijk aan de gemeenten zijn overgedragen.

Ten aanzien van de beperking van toegang geldt dat afhankelijk van de hoogte van het vereveningspercentage er minder of meer noodzaak tot preventief werken is. 0 % eigen risico betekent volledige verevening (solidariteit). Dat zou het uitgangspunt zijn voor een benadering vanuit één budget, één beleid, één aanpak. In deze benadering is er geen prikkel voor een individuele gemeente om toestroom te beperken. In een advies dat via het Ondersteunings Team Decentraliaties (OTD) aan Velsen, Beverwijk en Heemskerk is verstrekt wordt als richting gegeven om uit te gaan van een hoger percentage dan 25% eigen risico. De keuze voor het exacte percentage is een politiek/bestuurlijke keuze, die enerzijds de solidariteit dient te weerspiegelen en anderzijds de noodzakelijke preventie voldoende prikkelt. Het OTD geeft ook aan dat overschotten en tekorten per jaar anders over de gemeenten verdeeld kunnen zijn. Dit pleit voor het maken van een afspraak voor een periode van 2 jaar.

Preventie ten aanzien van de toegang is zeker mogelijk maar de toegang is door de individuele gemeenten slechts beperkt beïnvloedbaar. Er is sprake van doorlopende indicaties waarop niet direct invloed kan worden uitgeoefend en er is sprake van doorverwijzing door huisartsen of andere instanties die niet of moeilijk beïnvloedbaar is.

² Mede uit advies risicoverevening OTD – zie blz. 2 argumenten

Wel kan door de gezamenlijke inzet van CJG coaches de toegang beperkt worden waarbij geldt dat de 0^e en 1^e lijn zorg zoveel mogelijk problemen moet gaan afvangen. De CJG coaches werken op IJmondiaal niveau.

Vereveningsvariant

De colleges zijn bij de aan de raden voor te leggen keuze voor een vereveningsvariant uitgegaan van het verrekenen van een percentage van het verschil tussen de geraamde budgetten en de door de aanbieders in rekening gebrachte bedragen. Dit sluit aan op de wens van het dempen van overschotten en tekorten.

Juridisch kader

De afspraken die worden gemaakt dienen te worden vastgelegd in een overeenkomst. Het ligt voor de hand om hierbij uit te gaan van een publiekrechtelijke overeenkomst. Er kan gekozen worden voor een 'regeling zonder meer'. Een 'regeling zonder meer' is een GR waarbij geen openbaar lichaam of orgaan tot stand gebracht wordt en geen taken uitbesteed worden. Daardoor is dit feitelijk een publiekrechtelijke overeenkomst, die geschikt is om de gemaakte afspraken formeel publiekrechtelijk vast te leggen.

Beoogde consequenties van het besluit

De risico's dat de verschillen tussen de budgetten en uitgaven per individuele gemeente groot kunnen zijn te verminderen door te kiezen voor een vorm van verevening. De verevening geeft demping van tekorten of overschotten per individuele gemeenten zodat de verschillen tussen budget en uitgaven minder groot zullen zijn. Het gaat om verevening voor 2 jaar; namelijk 2015 en 2016 en het is een verevening op basis van realisatiecijfers. (Verevening rond februari/maart 2016/2017). Het doel is dat het totale jeugdbudget ingezet wordt voor de jeugd en daarmee de zachte landing gerealiseerd wordt.

Financiële consequenties

De raad heeft het budgetrecht. Omdat het hier gaat om het verrekenen van tekorten en overschotten tussen de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk dient iedere gemeenteraad hierover zelfstandig te besluiten. Bij het financieel doorrekenen van een vereveningsmethodiek is uitgegaan van het volgende:

1. De som van het bedrag uit de meicirculaire 2014 van de drie tranches is de basis voor de berekeningen;
2. Hierop worden de geraamde bedrijfskosten en de raming CJG toegang in mindering gebracht;
3. Het saldo is de basis voor de berekening van het eigen risico gebaseerd op een percentage;
4. Een eigen risico als percentage van de verschillen per gemeente tussen budgetten en geraamde kosten (op basis van offertes).

Op het totale jeugdzorgbudget van de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk van circa 31 miljoen wordt er voor 2015 in totaliteit een tekort voorzien van ongeveer 2 ton. Omdat er echter zowel aan de inkomstenkant (budgetten) als aan de uitgavenkant (offerten/contracten) voorlopig veel onzekerheden zijn is dit een berekening die beperkte zekerheid geeft.

Per individuele gemeenten zijn de verschillen voor zover nu bekend groter. Beverwijk heeft een groter tekort, Heemskerk een overschot en Velsen een iets kleiner tekort. De afspraak over verevening buigt deze verschillen om. Het overschot van Heemskerk neemt af en de tekorten van Velsen en Beverwijk ook.

Als de tekorten zich daadwerkelijk voordoen dan zal een beroep gedaan worden op het compensatiefonds, waardoor de uitkomsten gunstiger kunnen zijn dan nu is voorzien.

Tot slot geldt dat, afhankelijk van de ontwikkelingen in 2015, de budgetramingen voor 2016 worden aangepast. Daarmee zullen de uitkomsten voor 2016 verschillen van de huidige ramingen. Vandaar dat de vereveningsafspraken voor 2 jaar gaat gelden.

Inspraak, participatie etc.

n.v.t.

Verdere procedure – uitvoering

Voorstel en bijlagen worden voorgelegd aan de individuele gemeenteraden ter besluitvorming.

Bijlagen

- Advies OTD
- Regeling zonder meer
- Doorrekening vereveningsvoorstel

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris

De burgemeester

F.A.M. Beijk

F.M. Weerwind